



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 35/2014-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti AUSTYN International s. r. o., Nad jazierkom 13, Bratislava, zastúpenej Advokáti Heinrich s. r. o., Lombardíniho 22b, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Romana Heinricha, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 181/2011, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti AUSTYN International s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 181/2011 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 181/2011 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti AUSTYN International s. r. o., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti AUSTYN International s. r. o., trovy konania v sume 331,13 € (slovom tristotridsaťjeden eur a trinásť centov) na účet jej právnej zástupkyne Advokáti Heinrich s. r. o., Lombardíniho 22b, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2013 doručená s'ťažnosť obchodnej spoločnosti AUSTYN International s. r. o., Nad jazierkom 13, Bratislava (ďalej len „s'ťažovateľka“, v citáciách aj „s'ťažovateľ“), zastúpenej Advokáti Heinrich s. r. o., Lombardíniho 22b, Bratislava, konajúca prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. Romana Heinricha, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 181/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo s'ťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že s'ťažovateľka doručila okresnému súdu 23. mája 2011 návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 7 232,26 € s príslušenstvom proti obchodnej spoločnosti ACR SK spol. s r. o. S'ťažovateľka v s'ťažnosti okrem iného uvádza:

„Konanie o zaplatenie 7.232,26,- EUR s príslušenstvom, trvá od 23. 05. 2011, t. j. už viac ako 2 roky a 4 mesiace (28 mesiacov) bez toho, aby prebehlo konanie pred súdom,

resp. aby zákonná sudkyňa vytýčila termín pojednávania. Príčinou dĺžky konania a zbytočných prietahov je obdobie absolútnej nečinnosti súdu:

1. V prvých dvoch mesiacoch (od 23. 05. 2011 do 13. 07. 2011) od podania návrhu Okresný súd Bratislava I. konal aktívne a to výzvou na zaplatenie súdneho poplatku, ako aj následným vydaním platobného rozkazu.

2. Od 13. 07. 2011 až do súčasnosti - viac ako 26 mesiacov Okresný súd Bratislava I. vo veci neurobil žiaden procesný úkon, ktorý by prispel k rozhodnutiu vo veci, ba dokonca nevytýčil ani termín prvého pojednávania.

Obdobie 26 mesiacov absolútnej nečinnosti Okresného súdu Bratislava I. spôsobilo zbytočné prietahy v konaní, ktoré potvrdila aj samotná podpredsedníčka tohto súdu vo svojej odpovedi na sťažnosť navrhovateľa vo veci vedenej na Okresnom súde pod sp. zn. 26 Cb/181/2011. Postup Okresného súdu Bratislava I. je v priamom rozpore so základnými právami navrhovateľa, pričom práve on by mal byť ich ochrancom a dbať na ich dodržiavanie, najmä rozhodnúť spor v merite veci v primeranom čase...

V rámci sťažovateľom namietaného konania je potrebné zdôrazniť jeho aktívny prístup, ktorý sám, alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu nijako neprispel k absolútnej nečinnosti okresného súdu. O aktívnom prístupe sťažovateľa svedčia najmä jeho úkony a vyjadrenia v danej veci:

23. 05. 2011 - podaný návrh na začatie konania

05. 08. 2011 - vyjadrenie navrhovateľa k odporu odporcu

07. 11. 2011 - žiadosť navrhovateľa o vytýčenie termínu pojednávania

14. 03. 2011 - opätovná žiadosť navrhovateľa o vytýčenie termínu pojednávania

02. 05. 2013 - sťažnosť navrhovateľa na prietahy v konaní.

Napriek odpovedi podpredsedníčky Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 24. 5. 2013, v ktorej prisľúbila bezprietahovosť v danej veci a súčasne oznámila vytýčenie termínu pojednávania na deň 16. 09. 2013 o 10.00 hod., náprava zjednaná nebola, čo dokumentuje najmä skutočnosť, že konanie sa v danom avizovanom termíne a čase neuskutočnilo... Predmetný spor spočíva na jednoduchom skutkovom základe a to v nezaplatení časti odmeny dohodnutej v mandátnej zmluve, medzi navrhovateľom a odporcom, pričom odporca žalovanú sumu nijako nenamietal, dokonca svoj záväzok potvrdil (v liste zo dňa 7. 3. 2011 - založený v spise) a navrhoval jeho úhradu do termínu 11. 3. 2011 (ani následne

však dlžnú sumu neuhradil). Taktiež v odpore uvádzal tvrdenia všeobecné, bez akýchkoľvek konkrétnych údajov či doložených dokladov alebo iných relevantných dôkazov. Podaný odpor mal, podľa názoru sťažovateľa, jednoznačne za cieľ oddialiť rozhodnutie súdu, podľa ktorého by bol odporca povinný splniť svoj záväzok. Z uvedeného je zrejmé, že sa nejedná o skutkovo zložitý spor, ktorý by si vyžadoval rozsiahle procesné úkony súdu...

... Postup Okresného súdu Bratislava I., ako orgánu, príslušného na ochranu jeho práv a záujmov koná v rozpore s touto jeho úlohou. Vzhľadom na pretrvávajúcu právnu neistotu, nemožnosť užívať finančné prostriedky, neustále čakanie na vytyčenie termínu pojednávania (viac ako 2 roky) a spravodlivé rozhodnutie, je dôvodom pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Vzhľadom na absolútnu nečinnosť súdu (viac ako 26 mesiacov), a najmä k jednotlivým okolnostiam danej veci, ktoré spočívajú v jednoduchom skutkovom základe sporu, ako aj v aktívnom správaní sťažovateľa so záujmom čo najrýchlejšie rozhodnúť daný spor a ktorý k prieťahom v konaní svojím správaním nijako neprispel, považuje sťažovateľ sumu 3.000,- EUR za primerané finančné zadostučinenie za nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla v dôsledku pocitov neistoty z navrátenia svojich finančných prostriedkov (prihliadnuc ku skutočnosti, že po 28 mesiacoch od podania žaloby na súd sa nič v danej veci neudialo), ako aj v nemožnosti ich užívať. Súčasne bol nútený sa s nepriaznivou finančnou situáciou vysporiadať zabezpečením prostriedkov z iných zdrojov, čo si vyžiadalo ďalšie časové a finančné náklady.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo spoločnosti AUSTYN International s. r. o. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 26 Cb 181/2013 (správne má byť 2011, pozn.) porušené bolo.

2) Okresnému súdu Bratislava I. prikazuje, aby v konaní sp. zn. 26 Cb 181/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

3) *Spoločnosti AUSTYN International s. r. o. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- EUR (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.*

4) *Okresný súd Bratislava I. je povinný nahradiť spoločnosti AUSTYN International s. r. o. trovy právneho zastúpenia vo výške 331,13 EUR... na účet právneho zástupcu...“*

Uznesením č. k. IV. ÚS 35/2014-15 z 23. januára 2014 ústavný súd sťažnosť sťažovateľky prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti a zároveň oznámila, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti v prípise sp. zn. Spr. 3135/2014 z 26. marca 2014, v ktorom poukázala na procesné úkony vykonané v napadnutom konaní vedenom okresným súdom a zároveň uviedla:

„Dovoľujem si Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby v prípade, ak dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, vzal do úvahy, že zákonná sudkyňa, ktorej bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie svojím konaním vznik vyššie spomenutých prieťahov nezavinila. Nečinnosť súdu vo veci a celkovú dĺžku konania ovplyvnila nadmerná zaťaženosť súdneho oddelenia zákonnej sudkyne, ktorá jej neumožnila skoršie vytýčenie termínu pojednávania vo veci. Zároveň si dovoľujem Ústavný súd Slovenskej republiky požiadať, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy dôvody, pre ktoré k vzniku spomenutých prieťahov v konaní došlo a zároveň prihliadol na skutočnosť, že vo veci samej bolo dňa 27.01.2014 rozhodnuté rozsudkom, a aby sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v plnej výške nepriznal.“ Predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu zároveň oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Označené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zaslal ústavný súd na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska právneho zástupcovi sťažovateľky a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril, či trvá na tom, aby sa vo veci sťažovateľky konalo ústne pojednávanie. Právny zástupca sťažovateľky k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu zaujal toto stanovisko:

«Napriek odpovedi podpredsedníčky Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 24. 5. 2013, v ktorej prisľúbila bezprieťahovosť v danej veci a súčasne oznámila vytýčenie termínu pojednávania na deň 16. 09. 2013 o 10.00 hod., náprava zjednaná nebola, čo dokumentuje najmä skutočnosť, že konanie sa v danom avizovanom termíne a čase neuskutočnilo. Neuskutočnilo sa preto, lebo takéto pojednávanie na daný termín zákonná sudkyňa nevytýčila (účastníci predvolaní neboli) a to napriek tomu, že termín pojednávania bol sťažovateľovi oznámený v odpovedi podpredsedníčky Okresného súdu Bratislava I. Sťažovateľ sa dostavil v danom termíne 16. 9. 2013 na súd, avšak pojednávanie sa neuskutočnilo, lebo nebolo v rozvrhu pojednávaní na tento deň ani uvedené. Sťažovateľ vošiel do pojednávacej miestnosti, kde mu sudkyňa oznámila, že takéto pojednávanie dnes nie je a prisľúbila termín pojednávania čím skôr vytýčiť. Termín pojednávania aj vytýčila – na deň 11. 11. 2013, avšak až predvolaním zo dňa 7. 10. 2013, nie už dňa 21. 8. 2013 ako uvádza predsedníčka OS BA I. vo svojom vyjadrení. Sťažovateľ sa viac ako aktívne zaujímal o svoj prípad, keď opakovane žiadal o jeho prejednanie včas (žiadosťou o vytýčenie pojednávania zo dňa 7. 11. 2012 a 14. 3. 2013, sťažnosťou na prieťahy v konaní predsedníčke OS BA I. zo dňa 2. 5. 2013, osobná návšteva na avizovanom termíne pojednávania dňa 16. 9. 2013). Domnievame sa, že konanie pojednávania dňa 11. 11. 2013 bolo práve z dôvodu aktívneho prístupu sťažovateľa a poťažmo pod ťarchou už podanej ústavnej sťažnosti. Považujeme preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa za dôvodnú, keďže jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov porušené bolo, a sú dané aj dôvody na priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré sme bližšie popísali v podanej ústavnej sťažnosti.» Právna zástupkyňa sťažovateľky súčasne ústavnému súdu oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a zo súvisiaceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 26 Cb 181/2011 ústavný súd zistil tieto skutočnosti o doterajšom priebehu napadnutého konania:

1. Dňa 23. mája 2011 bol okresnému súdu sťažovateľkou doručený návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 7 232,26 €.

2. Okresný súd 27. mája 2011 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh; zaplatený bol 15. júna 2011.

3. Dňa 20. júna 2011 vydal okresný súd platobný rozkaz sp. zn. 25 Rob 101/2011, proti ktorému odporkyňa (obchodná spoločnosť ACR SK spol. s r. o.) podala 26. júla 2011 odpor.

4. Dňa 26. júla 2011 okresný súd vyzval sťažovateľku na doručenie vyjadrenia k odporu proti platobnému rozkazu a odporkyňu na zaplatenie súdneho poplatku (sťažovateľka vyjadrenie k odporu doručila okresnému súdu 5. augusta 2011).

5. Dňa 26. októbra 2011 okresný súd pristúpil k vymáhaniu súdneho poplatku za podaný odpor prostredníctvom Justičnej pokladnice a následne bol spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie okresného súdu 9. novembra 2011 prevedený do oddelenia obchodné veci a pridelený zákonnej sudkyňi A. H.

6. Sťažovateľka doručila okresnému súdu 12. novembra 2012 a následne 19. marca 2013 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania vo veci a 3. mája 2013 sťažnosť na preťahy v napadnutom konaní.

7. Pojednávanie nariadené na 11. november 2013 bolo odročené na 27. januára 2014.

8. Na pojednávaní uskutočnenom 27. januára 2014 okresný súd vydal rozsudok vo veci samej, proti ktorému podala odvolanie odporkyňa. V čase rozhodovania o sťažnosti okresný súd vykonával procesné úkony súvisiace s predkladaním spisu odvolaciemu súdu na účely rozhodnutia o odvolaní odporkyne.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak,

aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Súdca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, a z § 119 ods. 4 OSP, ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy bude konať nové pojednávanie, a dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamenaná v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Vychádzajúc z predmetu napadnutého konania (rozhodovanie o žalobe o zaplatenie sumy 7 232,26 € s príslušenstvom z titulu neuhradenia odmeny vyplývajúcej z mandátnej zmluvy uzavretej medzi s'ťažovateľkou a odporkyňou), ústavný súd konštatuje, že z právneho hľadiska ide o vec, ktorá patrí k štandardnej rozhodovacej agende okresných súdov. Ústavný súd preto nepovažuje vec s'ťažovateľky za právne zložitú, pričom na základe doterajšieho priebehu konania nemožno vec považovať za zložitú ani zo skutkového hľadiska.

2. Správanie s'ťažovateľky ako účastníčky tohto súdneho konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Vo vzťahu k tomuto kritériu ústavný súd konštatuje, že na doterajšiu dĺžku napadnutého

konania nemalo negatívny vplyv správanie sťažovateľky ako účastníčky tohto konania. Sťažovateľka bola v jeho doterajšom priebehu aktívna, na súdom nariadených pojednávaniach sa zúčastňovala, bola zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom a na výzvy okresného súdu reagovala v určených lehotách.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc zo svojich zistení uvedených v časti II tohto nálezu, ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu je v napadnutom konaní poznačený dlhším obdobím absolútnej nečinnosti (od novembra 2011, keď bol spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom prevedený do oddelenia obchodné veci a pridelený zákonnej sudkyňi, do novembra 2013, keď sa malo uskutočniť prvé pojednávanie vo veci). Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu trvajúcou 2 roky došlo k zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní.

V súvislosti s obranou okresného súdu, podľa ktorej enormná zaťaženosť príslušného súdneho oddelenia spôsobila, že zákonná sudkyňa nemohla vo veci nariadiť pojednávanie vo veci skôr, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (m. m. IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 135/07).

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie s'ťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

S'ťažovateľka sa tiež domáha, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov. Keďže v čase rozhodovania o s'ťažnosti okresný súd síce vo veci samej rozhodol rozsudkom z 27. januára 2014, ktorý ale ešte (vzhľadom na odporkyňou podané odvolanie) nenadobudol právoplatnosť, pričom súdny spis je ešte v dispozícii okresného súdu, ústavný súd tomuto návrhu s'ťažovateľky taktiež vyhovel a prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

V zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva alebo slobody boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Keďže ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

S'ťažovateľka sa domáha priznania finančného zadost'učinenia v sume 3 000 € z dôvodov uvedených vo svojej s'ťažnosti, pričom poukázala na absolútnu nečinnosť

okresného súdu, ako aj na jednotlivé okolnosti „danej veci, ktoré spočívajú v jednoduchom skutkovom základe sporu, ako aj v aktívnom správaní sťažovateľa so záujmom čo najrýchlejšie rozhodnúť daný spor“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľke, prihliadajúc na okolnosti uvedeného prípadu (najmä na jeho doterajšiu dĺžku, povahu a dôvody zbytočných prietáhov spôsobených okresným súdom, ako aj na závažnosť predmetu konania pre sťažovateľku), sumu 1 500 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom prostredníctvom Advokáti Heinrich s. r. o. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2012, ktorá bola 781 €, keďže išlo o 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2013. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov

za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [ďalej len „vyhláška“(2 úkony po 130,17 €)], čo predstavuje sumu 260,34 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o režijný paušál (7,81 € + 7,81 € podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) a 20 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky), keďže právna zástupkyňa sťažovateľky je platcom DPH. Celková odmena za poskytnuté právne služby tak predstavuje sumu 331,15 €. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka si uplatnila úhradu trov konania v sume 331,13 €, ústavný súd úhradu priznal v ňou požadovanej sume (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2014